Bölünme kabul etmeyen Âmentü cümlesi

Burdur'dan okuyucumuz: "Amentü duâsı Kur'ân-ı Kerim'de var mıdır? Bütün şartlarını açıklar mısınız?"

İmanın bölünmeyen altı esasının ve şehadet kelimesinin beyanını ihtivâ eden Âmentü cümlesi, hiç şüphesiz Kur'ân'dan ve hadislerden alınmıştır. Cenâb-ı Hak şöyle buyurur: "Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği Kitab'a ve daha önce indirdiği Kitab'a inanmakta sebat gösterin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve âhiret gününü inkâr ederse, şüphesiz derin bir dalâlete düşmüştür."1

Bu âyette iman edilecek esaslardan beşini beyan eden Kur'ân-ı Kerim, kader konusuna da muhtelif âyetlerde önemle yer verir. Meselâ; "Âlemleri uyarmak üzere kuluna hakkı batıldan ayırt eden Furkan'ı indiren, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisinin olan, çocuk edinmeyen, hükümranlıkta ortağı bulunmayan, her şeyi yaratıp bir ölçü ve kadere göre takdir eden Allah yüceler yücesidir"2 âyeti veya "Biz her şeyi bir kadere göre yarattık!"3 âyeti; ya da "Hazinesi bizim katımızda olmayan hiçbir şey yoktur. Biz onu ancak belli bir kadere göre indiririz"4 âyeti bunlardan yalnızca bir kaçı.

Bu altı iman esasının topluca beyanını hadislerde de görmekteyiz. Ömer b. Hattâb'ın (ra) rivayet ettiği meşhur Cibril hadisinde, Hazret-i Cebrail'in (as), "İman nedir?" sorusuna cevap veren Allah Resûlü (asm); "İman, Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, hayır ve şerriyle kadere inanmandır" buyurmuştur.5

Bediüzzaman Hazretlerine göre iman, altı rükünden çıkan öyle bir hakikattir ki, bölünme kabul etmez. Çünkü her bir iman rüknü, kendini ispat eden delilleriyle diğer iman rükünlerini de ispat eder. Her biri her birine büyük bir delil teşkil eder. Öyle ise, bütün iman rükünlerini bütün delilleriyle sarsmayan batıl bir fikir, tek bir rüknü de inkâr edemez.6

Âmentü, âlimlerin altı iman esasını bir araya getirerek formüle ettiği bir iman cümlesidir. Bu cümlenin sonunda zikredilen şehâdet kelimesi ise, İslâmın

şartlarındandır. Şehadet kelimesi hakkında Resûl-i Kibriya Efendimiz'in (asm) bir müjdesini hatırlamamızda fayda var. Enes b. Malik'in (ra) rivayetiyle Peygamber Efendimiz (asm) buyurdu ki: "Hiç kimse yoktur ki, kalbinden tasdik ederek Allah'tan başka İlâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şehâdet etsin de, Allah Teâlâ onu Cehennem ateşine haram kılmamış olsun!"7

İman mevzuunda bir müjdeli hadisi daha gönüllerimize misafir edelim: Yine Enes (ra) rivayet eder: Allah Resulü (asm) şöyle buyurmuştur: "Lâ İlâhe İllallah deyip de kalbinde bir arpa ağırlığınca iman bulunan kimse Cehennem'den çıkacaktır! Lâ İlâhe İllallah deyip de kalbinde bir buğday ağırlığınca iman bulunan kimse Cehennem'den çıkacaktır! Lâ İlâhe İllallah deyip de kalbinde bir zerre ağırlığınca iman bulunan kimse Cehennem'den çıkacaktır!"8

Konuya dayalı bu gün son müjdeli hadisimizi de Ebû Saîd el-Hudrî (ra) rivayet etmiştir: Resûlullah Efendimiz (asm) şöyle buyurdu: "Ehl-i Cennet Cennete, Ehl-i Cehennem de Cehenneme girdikten sonra, Cenâb-ı Allah: 'Kimin kalbinde bir hardal tanesi ağırlığınca iman varsa Cehennemden çıkarınız!' diye ferman buyurur. Bunun üzerine, bu gibiler simsiyah kesilmiş oldukları halde çıkarılırlar, hayat nehri içine atılırlar. Orada, selde kalan yabanî reyhan tohumları gibi, sür'atle hayat bulurlar…"9

Dipnotlar:

1. Nisâ Sûresi, 4/136
2. Furkan Sûresi, 25/1,2.
3. Kamer Sûresi, 54/49.
4. Hicr Sûresi, 15/21.
5. R. Sâlihîn, 60.
6. Asa-yı Musa (yeni tarz), s. 90.
7. Buhârî, 1/105.
8. Buhârî, 1/41.
9. Buhârî, 1/21.